

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 5Csp/123/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4417214492
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Božena Csibrányiová
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2018:4417214492.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky, sudkyňou Mgr. Boženu Csibrányiovou, v právnej veci žalobkyne: I. R., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX P., U. XX/XX, proti žalovanému: H. B. J., s.r.o., XXX XX T. XX, H. XX, O.: XX XXX XXX, zastúpený: I. kancelária D. I. B., s.r.o., P. 16, 8X1 XX T., O.: XX XXX XXX, o určenie, že zmluvy o úvere nevznikli, že úverové zmluvy sú neplatné a že dohody o zrážkach zo mzdy sú neplatné, takto

rozhodol:

I. J. z a s t a v u j e konanie v časti o určenie, že zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX, o spotrebiteľskom úvere revolvingového úveru č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX a o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX, ktoré boli uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným nevznikli.

II. Súd u r č u j e , že dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorená za účelom zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX a dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX uzatvorená za účelom zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX, dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorená za účelom zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX, ktoré dohody uzatvorila žalobkyňa so žalovaným sú n e p l a t n é .

III. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

IV. Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 14.8.2017 domáhala vydať rozsudok, ktorým by súd určil, že úvery poskytnuté na základe zmlúv o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500114643 zo dňa 19.5.2015, č. 85001123687 zo dňa 21.7.2015 a č. 8500123690 zo dňa 21.7.2015, uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným sú bezúročné a bez poplatkov, eventuálne, že tieto zmluvy nevznikli.

2. Písomným podaním zo dňa 21.9.2017 vzala žalobkyňa žalobu v časti eventuálneho výroku týkajúceho sa určenia, že úverové zmluvy nevznikli späť a v tejto časti žiadala konanie zastaviť. Súčasne rozšírila žalobu aj o určenie, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500114643, Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500123687 a Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500123690, ktoré dohody boli uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným, sú neplatné. Podaním doručeným súdu dňa 30.4.2018 žalobkyňa navrhla ďalšiu zmenu žaloby tak, že namiesto určenia, že úvery sú bez úrokov a bez poplatkov, žiadala určiť neplatnosť úverových zmlúv o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500114643 zo dňa 19.5.2015, č. 8500123687 zo dňa 21.7.2015 a č. 8500123690 zo dňa 21.7.2015.

3. Súd navrhnutú zmenu žaloby pripustil uznesením č.k. 5Csp/123/2017-141 zo dňa 23.8.2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 6.9.2018. V zmysle čiastočného späťvratia žaloby v časti pôvodne

uplatneného eventuálneho petitu a v zmysle pripustenej zmeny petitu súd v ďalšom konaní zisťoval, či je dôvod určiť, že zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú neplatné a či dohody o zrážkach zo mzdy sú neplatné. S čiastočným späťvzatím žaloby sa súd vysporiadal v konečnom rozhodnutí tak, že v časti eventuálneho petitu o určenie že zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500114643 zo dňa 19.5.2015, o spotrebiteľskom úvere revolvingového úveru č. 8500123687 zo dňa 21.7.2015 a o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500123690 zo dňa 21.7.2015, ktoré boli uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným nevznikli, konanie podľa § 145 ods. 1 C.s.p. zastavil. Súhlas žalovaného s čiastočným späťvzatím potrebný nebol, keďže k čiastočnému späťvzatiu došlo pred pojednávaním.

4. Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods.3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52a ods. 1,2 Občianskeho zákonníka ak sú uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy pri tom istom rokovaní alebo sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne.

Ak však z povahy zmlúv alebo stranám známeho účelu zmlúv uvedených v odseku 1 pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.

Podľa § 53 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 551 ods. 1,2 a 3 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 37 os. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 137 písmeno c) C.s.p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

5. Súd sa v prvom rade zaoberal tým, či je tu naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písmeno c) C.s.p. na určení, že zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500114643 zo dňa 19.5.2015, o spotrebiteľskom úvere revolvingového úveru č. 8500123687 zo dňa 21.7.2015 a o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500123690 zo dňa 21.7.2015, ktoré boli uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným, sú neplatné a či dohody o zrážkach zo mzdy uzavreté za účelom zabezpečenia pohľadávok z

týchto zmlúv sú neplatné. Za určovaciu žalobu v zmysle § 137 písm. c) C.s.p. vo všeobecnosti súdna prax považuje aj žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu a to ako jeden z právnych prostriedkov ochrany spotrebiteľa. Naliehavý právny záujem žalobkyne na určenie neplatnosti právneho úkonu je potrebné skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobkyňou navrhovaného rozhodnutia (rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 224/2008). Pri skúmaní podmienok uvedených v § 137 písm. c) C.s.p., umožňujúcich riešenie práva súdnym rozhodnutím treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy má žalobca - spotrebiteľ (ktorého špecifické postavenie ako slabšej strany v spore osvedčuje predovšetkým úprava v komunitárnom práve, početná judikatúra súdov európskych spoločenstiev, v nie poslednom rade i domáca právna úprava). Aj v tejto veci podľa súdu potrebuje mať žalobkyňa ako spotrebiteľka vyriešenú otázku, či dohody o zrážkach zo mzdy sú platné, keďže žalovaný už požiadal zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne. Vzhľadom na uvedené mal súd zato, že tu je naliehavý právny záujem na navrhovanom určení vo vzťahu k dohodám o zrážkach zo mzdy. Čo sa týka žaloby o určenie neplatnosti samotných zmlúv o spotrebiteľských úveroch, súd má zato, že aj na takomto určení je naliehavý právny záujem a to s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobkyňa ako dlžník a žalovaný ako veriteľ, uzatvorili dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500114643 za účelom zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o revolvingovom úvere číslo 8500114643 a dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500123687 za účelom zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o revolvingovom úvere číslo 8500123687 a dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500123690 za účelom zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o revolvingovom úvere číslo 8500123690. Súd skúmal, či uvedené dohody o zrážkach zo mzdy spĺňajú všetky zákonné náležitosti a to aj vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa pred nekalými zmluvnými podmienkami. Túto ochranu pred nekalými zmluvnými podmienkami súdy poskytujú ex off. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu s dodávateľom. Zo samotného znenia § 53 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že treba brať dôraz na to, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a k ich obsahujú, treba ich považovať za neplatné. Z predložených dohôd o zrážkach zo mzdy vyplýva, že ide o formulárové, žalovaným vopred pripravené dohody. Podľa súdu účelom týchto dohôd, ktoré boli uzatvárané zrejme ku každej úverovej zmluve bolo zabezpečiť mimosúdne a plynulé vymáhanie pohľadávok dodávateľa / žalovaného / od dlžníka / žalobkyne/ bez zabezpečenia a umožnenia súdneho preskúmania dôvodnosti a oprávnenosti zabezpečenej pohľadávky, čo je neprípustné a jednoznačne v neprospech spotrebiteľa. Naopak, uvedený inštitút, umožňujúci veriteľovi vyhnúť sa súdnemu prieskumu úverových zmlúv z hľadiska dodržania ich zákonom požadovaných obsahových náležitostí, slúži evidentne len dodávateľovi / žalovanému/. Preto sú podľa súdu takéto dohody o zrážkach zo mzdy neprijateľnou zmluvou podmienkou podľa § 53 Občianskeho zákonníka a podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné. Okrem uvedeného má súd zato, že tieto dohody neboli dojednané individuálne. Ako bolo uvedené, jedná sa o formulárové vopred pripravené dohody. A vzhľadom na uvedené, ako to vyplýva aj z rozhodovacej činnosti súdov, len skutočnosť, že sa dohody o zrážkach zo mzdy nachádzajú na samostatnej listine, samo osebe nie je dostatočným dôkazom tohto, že tieto boli individuálne dohodnuté, že žalobkyňa bola dostatočne poučená o ich dôsledkoch, že mala možnosť sa k nim nejako vyjadriť. Opak podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka preukázaný nebol/ preto má súd zato, že tieto dohody sú neplatné aj z uvedeného dôvodu /§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka/. Okrem toho v dohodách nie je vôbec konkretizovaná samotná výška zabezpečenej pohľadávky, t.j. dohody o zrážkach zo mzdy sú z uvedeného dôvodu neurčité a nejasné a preto sú neplatné aj podľa § 37 Občianskeho zákonníka.

6. Čo sa týka neplatnosti samotných zmlúv o spotrebiteľskom úvere, v tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenie § 9 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré upravuje náležitosti zmluvy. V zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, skutočnosť, že úverová zmluva neobsahuje všetky zákonné náležitosti podľa § 9 cit. zákona, automaticky neznamená, že je neplatná. Je nepochybné, že žalobkyňa úverové zmluvy so žalovaným uzavrela, úvery na základe uvedených úverových zmlúv čerpala. Súd nemal preukázané, že by tieto boli uzatvorené neplatne. Vzhľadom na uvedené súd žalobu v časti o určenie neplatnosti samotných úverových zmlúv zamietol.

7. Súd však podotýka, že vzhľadom na žalobkyňou navrhnutú a súdom pripustenú zmenu žaloby, sa v ďalšom nezaoberal tým, či bolo poprípade dôvodné vyhodnotiť úver za bezúročný a bez poplatkov.

8. Podľa § 255 ods. 1 a 2 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

9. O trovách účastníkov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p.. V časti bolo konanie zastavené. Žalobe bolo v časti vyhovené a v časti bola žaloba zamietnutá. Preto súd o trovách strán sporu rozhodol tak, že žiadnej zo strán nárok na ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku a to na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie.